

független Újság

politikai napilap

Csaták Csangkufengnél, repülőtámadások Korea ellen

Moszkva, augusztus 2. Egy orosz kommuniké megállapítja, hogy az orosz csapatok visszafoglalták a Csangkufeng dombot.

Tokió, augusztus 2. A külügyminisztérium cáfolja azokat az orosz híreket, amelyek szerint a csang-

kufengi dombokat orosz csapatok visszafoglalták. A dombok Japán birtokában vannak.

Tokió, augusztus 2. Kedden reggel tizenöt szovjetrepülő bombázni kezdte Csangkufenget.

Sorozatos légitámadás Korea ellen

Tokió, augusztus 2. A hadügyminisztérium megállapítja, hogy a Csangkufeng és Észak-Korea elleni támadásban hétfőn délután fél 1 és fél 3 óra között több, mint 40 szovjet bombavetőgép vett részt. A japán légvédelem három szovjetgépet lelőtt. Délben felegykor 12 szovjetoros, könnyű bombavetőgép alacsonyán szállva Csangkufeng közelében géppuskával lötte a japán állásokat, de nem okozott kárt. Ugyanakkor egy másik orosz repülőraj bombázta a koreai határ-szélt.

Délután félháromkor több mint 20 nehéz bombavetőgép támadást intézett az északkoreai vasútvonal ellen.

Két gépet eltaláltak a japán légvédelem golyói. A szovjetgépek által okozott kár jelentéktelen és a forgalom sem szakadt meg. Ugyanakkor tizenegy szovjet bombavetőből álló raj bombázta az északkoreai Kejkó városát. A gépek közül egyet lelőttek. Meg nem erősített hír szerint még két gép pusztult el. A hadügyminisztérium végül közli, hogy

a bombavetőgépeket nem kísérték harcigépek és hogy a japán gépek nem szálltak fel.

Szöul, augusztus 2. A koreai japán hadsereg főhadiszállása közli: Augusztus másodikán reggel kilenc órakor

egy szovjetzászlóalj kilenc csatakosai támogatásával megtámadta Csangkufenget.

A támadást a japán csapatok visszaverték. A szovjetcsapatok három csatakosit veszítettek.

Tokió, augusztus 2. A hadügyminisztérium hivatalos jelentésében megerősíti, hogy a szovjetcsapatok kedden reggel két oldalról megtámadták Csangkufenget, de a japánok mindkét támadást visszaverték. Japán részről úgy vélik, hogy a szovjetcsapatok vissza akarják foglalni a Csangkufenget környező magaslati állásokat.

Todo japán tábornok kedden Hszinkingből jövet Japánba érkezett. A tábornok kijelentette, hogy véleménye szerint a csangkufengi összetűzésnek nem lesznek komoly következményei.

A határvidék megerősítése teljes biztonságot nyújt.

Tokió, augusztus 2. A hadügyminisztérium kimutatása szerint a csangkufengi határincidens kitöré-

Japán légitámadástól tart

Tokió, augusztus 2. Tekintettel a légitámadások veszélyére, ma estétől kezdve Japán középső részein, **Osaka körül, életbe lépnek a légoltalmi intézkedések. A világlégítást szigorúan korlátozzák.** Az esetleges légitámadások elleni védekezésül a hatóságok megtiltották a sajtónak, hogy közölje az egész Japánra vonatkozó időjárásjelentéseket. Az egyes lapok csak egy-egy vidék időjárásjelentését közölhetik.

Sinking, augusztus 2. A mandsu

se óta 3 tiszt és 27 katona vesztette életét, 67 megsebesült. Az eddigi megállapítások szerint a szovjetcsapatok vesztesége 70 halott és 250 sebesült.

Tokió, augusztus 2. A hadügyminisztérium közlése szerint a szovjetoros csapatok kedden este újabb támadást intéztek Csangkufeng szakaszán.

A japánok az első támadást visszaverték. A harc az esti órákban még folyik.

kormány szovjetországi főkonzulja — Khardine — útján Moszkvában tiltakozó jegyzéket nyújtott át az augusztus elseji csangkufengi szovjet támadások ügyében.

Tokió, augusztus 2. Itagaki hadügyminiszter és Ugaki külügyminiszter a keddi kormánytanácson beszámolt a sanfengi összetűzésről. Japán politikai körökben úgy tudják, gondoskodás történt arról, hogy

amennyiben Japánon múlik, a

helyzet ne élesedjék ki még jobban.

Japán körökben úgy vélik, hogy a szovjet repülők Sanfeng fölötti tüntető repülése sem ad okot nyugtalanságra, mert az eset teljesen helyi jelentőségű.

A sajtó csak a hivatalos jelentéseket közli minden állásfoglalás nélkül és részben ismét hangsúlyozza, hogy Japán az összetűzés diplomáciai úton való békés elintézését várja.

Moszkva, augusztus 2. Ijaskava, a japán nagykövetség első titkára ma délután felkereste Mironovot, a külügyi népbiztosság távolkeleti osztályának vezetőjét és tiltakozott az ellen, hogy 40 szovjetoros repülőgépet átrepülte a mandsu határt. Kijelentette, hogy

a japán kormány ennek az esetnek különösen komoly jelentőséget tulajdonít,

mert ilyen nagy számú repülőgéppel eddig még nem követett el határsértést. Mironov a tiltakozást, — »mint indokolatlant«, rövid úton elutasította.

Washington, augusztus 2. Hull külügyminiszter a mai sajtóértekezleten tagadólag válaszolt arra a kérdésre, vajjon az amerikai kormány tesz-e valamilyen lépést a komolyabb természetű japán-szovjetorosz bonyodalmak megakadályozására.

Népszavazást követel a magyar párt Szlovákiában és a Ruthénföldön

Runciman lord elutazott Prágába

Prága, augusztus 2. A képviselőház ma rövid formális ülést tartott, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az elnöki bejelentések után a tanácsok helyzetéről szóló törvényjavaslatot, továbbá az úti-íri törvényjavaslatot a képviselőház illetékes bizottsága elé utalták.

A képviselőház ülése mindössze 10 percig tartott. A következő ülés időpontját írásban közlik a képviselőkkel.

Prága, augusztus 2. Az Egyesült Magyar Párt törvényhozői kedden délelőtt a klub helyiségében Szűllő Géza dr. elnöklétével értekezletet tartottak. Az értekezleten meghallgatták azoknak a bizottságoknak a jelentését, amelyeket Hodzsa miniszterelnöktől az elmúlt napokban átvett statutumtervezet és nyelvtörvénytervezet tanulmányozására kiküldtek. A jelentéseket élénk vita követte, melyben a klub valamennyi tagja résztvevett.

Az értekezlet ezután megállapította a párt álláspontját tartalmazó jelentés végleges szövegét.

A párt állásfoglalásáról legközelebb a közvélemény is részletesen tájékoztatják.

Az értekezlet ezután áttért a politikai helyzet megbeszélésére és kimondotta, hogy a klub egyetlen alkalmat sem mulaszt el arra, hogy a magyar párt részéről előterjesztett és a helyzet megoldására alkalmas javaslatoknak minél érdemlegesebb tekintetbevételét szorgalmazza és megvalósításukat biztosítsa. A magyar párt, amikor párhuzamosan halad a német nemzetiség kívánságaival,

a magyar nemzeti követelések olyan formában akar érvényt szerezni, miként az az állam felépítéséből származó valóságos helyzetből adódik.

Az ülés további folyamán elhatározták, hogy a kormánytól követelni fogják, hogy a magyarlakta vidéken a magyarok is kapjanak engedélyt gázalarcok árusítására s

tiltakoztak az ellen, hogy az adóvégrehajtók kiméletlenül járjanak el a magyar gazdaközönséggel szemben

olyan időpontban, amikor a gabonának még nincsenek megállapítva és a cséplést sem fejezték be. Végül a klub tagjai a füleki zománegyár munka nélkül maradt munkásainak felségélyezésére egy napi illetményeiket ajárlották fel.

Prága, augusztus 2. A képviselőház mai ülése során kiosztották a képviselők között az utóbbi hetek folyamán beérkezett írásbeli interpellációkat és így többek között Esterházy János gróf interpellációját, amelyben mint a magyar párt ügyvezető elnöke, a Himnusz nyilvános éneklésének engedélyezését kéri a kormánytól. Ugyancsak ma osztották ki a képviselők között a magyar párt javaslatát, hogy még ebben az évben rendezzenek Szlovákiában és Kárpátalján népszavazást.

Prága, augusztus 2. A magyar törvényhozők legnagyobb része már ked-

Ma már a legjobb bornak is kell a cégér, a propaganda! A legjobb propaganda alkalmat nyújtja a TIKÁV!! Jelentkezzék, míg nem késő a TIKÁV-ra!!!

Lezuhant a tetőről egy ácsmester

Kabaj János tiszsaörsi ácsmester hétfőn délután a községben az egyik ház padlásán dolgozott. — Munka közben megcsúszott és hat méter magasból lezuhant. A mentők súlyos gerinetrájjal szállították be a debreceni klinikára, ahol válságos állapotban fekszik.

Retiküllopás a Nagyerdőn

Kétségbeesett fiatal leány jelent meg a rendőrség panaszfelvételi osztályán.

Elmondotta hogy a Nagyerdőben sétált és amikor elfáradt, néhány percre leült egy padra. Maga mellé tette retiküljét, amelyben 25 pengő készpénz, »Takarékosság« bevasárlási könyv és fontos iratok voltak. Nemsokára elindult és folytatta sétáját. Percek múlva észrevette, hogy a retikül nincs nála, hanem a padon felejtette. — Visszasietett, de a retikülnek ekkor már nyoma sem volt.

A fiatal leány, Kerékgyártó Julia idegklinikai tisztviselő nő feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a »kámforra vált« retikül kézrekerítésére.

A francia ifjúság katonai előképzése

Páris, augusztus 2. A francia hadügyminisztérium rövidsen rendeltet bocsát ki az ifjúság előzetes katonai nevelésére vonatkozólag. Az előkészítő katonai nevelés általános testi nevelésből és katonai szolgálatra való előkészítésből, valamint különleges elméleti és gyakorlati kiképzésből fog állni. Azok az ifjak, akik az előkészítő katonai nevelési tanfolyamot elvégezték, diplomát fognak kapni, amely hasonló lesz a német »SA sportjelvényhez«. Azok a fiatal emberek, akik az előkészítő tanfolyam diplomáját megszerezték, a rendes katonai szolgálat idején külön 11 nap szabadságra tarthatnak majd igényt. A vizsgafeladatok közt lesz: 25 km menetelés, teljes megterheléssel, öt és fél óra alatt.

Követelem, hogy ítéljenek halálra

Varsó, augusztus 2. Elszánt vádlott állott hétfőn a stanislaui járásbíró előtt: Kovalik Mihály 36 éves bandita, aki ellen hatszoros gyilkosság miatti emelt vádat az ügyészség.

Kovalik hihetetlen vérengző módon végzett áldozataival, akiket fejszecsapásokkal és zsebkéssel rajtuk ejtett szúrásokkal írtózatosan megcsönkített.

— *Követelem, hogy ítéljenek halálra* — kiáltott a tárgyalás folyamán.

Amikor a bíró erőyes hangon rendreutasította, halkan hozzáfűzte:

— Ne fáradjon, bíró úr!

A védelmére kirendelt ügyvédnek Kovalik semmiben nem volt segítségére.

A bíróság halálraítélte.

Kovalik mosolyogva hallgatta az ítélet kihirdetését. Fellebbezés benyújtását nem kívánta.

Elfogott a csendőrség két veszedelmes revolveres betörőt

Bravuros nyomozással tett ártalmatlanná a kisvárdai csendőrség két rovtomultú és veszélyes debreceni betörőt. Elkeseredettségükről és elvetemedtségükről legjobban az ad számot, hogy egyikük már formális revolverharcot vívott a katonasággal, mint katonaszökevény s ugyanennél az ember-

most is két töltött revolvért találtak, melynek a ravasza is fel volt húzva.

Még július 17-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak dr Lukács István kisvárdai községi orvos bezárt lakásába, feltörték az íróasztalokat és onnan 4070 pengő készpénzt elloptak. — A csendőrség a nyomozást megindította, de ez csak a napokban vezetett eredményre. A napokban elfogták Deli János debreceni foglalkozás nélküli nap-

számot társával, Deli Pállal a Nyíregyháza alatt terülő erdőben. Deli Józsefnek két Frommer-pisztolyt is találtak, melyek közül egyiknek a ravasza is fel volt húzva.

A vallás alapján a csendőrök megállapították, hogy a kisvárdai rablásnak ők voltak a tettesei, valamint azt is, hogy a két fegyvert Deliék lopott pénzből vették és

az volt a szándékuk, hogy azokkal védekezni fognak a csendőrök ellen.

Deli Pál már egyszer, mint katonaszökevény, formális fegyverharcot vívott egy csendőr járőrrel.

A rablott pénz nagyrészt megtalálták náluk, de a nyomozás még mindig folyik, mert az a gyanú, hogy Deliék másutt is követtek el még rablásokat.

Az ötöstanács elé került a Hunyadi téri nyilas verekedés

Internálótáborban van a nyilaskeresztes sértett

Budapest, augusztus 2. A büntetőörvényesek ötöstanácsa kedden tárgyalta a Hunyadi-téri verekedés ügyét. Két vádlottja volt az ügynek, Nagy István kifutófiú, aki a vád szerint összeszurkálta az egyik nyilaskeresztet, Róth Józsefet, míg a másik vádlott Auslander Sándor sütősegéd volt.

Nagy István kijelentette, hogy semmiféle politikai párthoz nem tartozik. Véletlenül járt a Hunyadi-téren, ahol egy verekedő csoportot látott. Beleke-
rült a tumultusba, de nem ő szurta meg Róth Józsefet. Nem kiabálta azt sem, hogy »Éljen Szatim! Éljen a kommunizmus!« A rendőrségen ugyan beismerő vallomást tett, de csak azért, hogy hamarabb elengedjék. Az azonban igaz, hogy

a verekedés színhelyéről behurcolták a nyilasok Andrássy úti székházába, ahol összeverték, — majd onnan kísérték a rendőrkáptányára.

Auslander Sándor szintén tagadó vallomást tett. Kijelentette, hogy véletlenül járt arrafelé és nem vett részt a verekedésben.

Az ötöstanács kihallgatott egy tízéves kisfiút. Kiderült, hogy miatta keletkezett az egész verekedés. Összevett egy társával, aki kihívta édesanyját és édesapját. Mások is beavatkoztak és ebből származott az összetűzés.

A gyermek szerint Nagy István szurta le Róth Józsefet.

Más tanukat is hallgattak meg ki, majd a tanácselnök megállapította, hogy Róth József azért nem jelent meg a tárgyaláson, mert jelenleg

internálótáborban van Nagykanizsán

és nem kapott idézést. Több tanu szintén nem jelent meg és a törvényszék ezeknek kihallgatása végett a tárgyalást elnapolta.

A debreceni csata évfordulója

Az 1849 augusztus másodikai debreceni csata nyolcvankilenc éves évfordulóján nagy ünnepség volt a Hősök temetőjében. A polgármester megbízásából dr Kupinszky Sándor tb. tanácsnok rendezte az ünnepséget. A küldöttségek, amelyek koszorút vittek a hősök sírjára, a városháza udvarán gyülekeztek és onnan indultak zárt sorokban a Hősök temetőjébe, ahol már egybegyűlt a közönség. A küldöttségek közt voltak Debrecen város, Hajdu

vármegye, Debrecen vitézei, a HONSZ, a Frontharcos Szövetség, a 6. vegyesdandár, a MANSZ, a Jótékony Nőegylet Árvaháza, a Turul Debreceni Szervezet, a debreceni vitézi várományosok, a Magyar Jövő Szövetség s az Ady Társaság küldöttsége.

A műsor első számaként a MÁV Egyetértés Dalegyet énekelte el a Nemzeti Hísekegyet Zöld Géza vezényletével. Aztán Berta István orvostan hallgató kitünő szavalata következett,

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR

az új bűnügyi kalandor különlegesség:

A titkok hajója

Főszereplők: Maria Andergast, Theodor Loos, Hans Nielsen stb
Kisérő:

KISDEDEK OLIMPIAJA.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

Az Apollóban

MA UTOLJARA

a 3 szenzáció:

1. A nevadai pokol
2. A Santa-Fé titka
3. RIN-TIN-TIN, a hegyek hőse

Előadások: 6 és 9 órától folytatódólagosan!

majd Lányi Ernőnek Rákóczi a határon című művét adta elő a MÁV Egyetértés. Az ünnepi beszédet dr Soós Béla református lelkész mondta.

— Meg kell ismernünk a hősiesség fogalmát — kezdte —, mert a pillanatnyi megszállottság, a vakmerőség még nem az. A hősiesség önfeláldozást kíván, nyugodt, tudatos önfeláldozást másokért. Az igazi hősiesség nem a tettek nagyságában nyilvánul meg, hanem építő munkájában, abban, hogy előre is gondol, előkészít, nevel és serkenti az újabb nemzedéket.

A debreceni csata különlegesen figyelmet, hogy Debrecenben megvan a hősiességre való készség és meg is volt mindig, akkor is, amikor azon a csatán, amelynek évfordulóját most ünnepeljük, annyian estek el önzetlenül, tudatosan, nyugodt öngeláldozással. A mi ünneplésünk is úgy válik letbe lendítő erővé, ha mi is úgy igyekszünk élni, mint ezek az elesettek tették: nemcsak a magunk, hanem a mások életével is számolunk.

Dr Soós Béla beszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség. Ezután a küldöttségek vezetői rövid beszéd kíséretében koszorút helyeztek a hősök sírjára és a MÁV Egyetértés énekelte a Szózatot. Ezzel az ünnepség véget ért.

Zátonyra futott egy angol hajó

London, augusztus 2. — Ma Kora reggel a kikötői hatóságok S. O. S. jeleket fogtak fel a Queen of Kent kirándulóhajóról, amely fedélzetén 400 utassal nagy viharban zátonyra futott Ramsgate előtt. — Azonnal motoros bárkákat és mentőhajókat küldtek ki, amelyek a viharban 150 utast fedélzetükre vettek. Ekkor a vontatóhajóknak sikerült a kirándulóhajót kiszabadítani, úgy, hogy befuthatott a ramsgati kikötőbe, ahol azután többi utasa is baj nélkül partraszállt.

Délnyugat-Angliában rendkívül súlyos viharok dúlnak, a partmenti városok uccáit elborította az ár és megszakította sokhelyütt a telefon- és távíróösszeköttetést. A mezők és földek víz alatt állnak.

Elkobozták a Szalasi- párti képviselő könyvét

Hubay Kálmán országgyűlési képviselő »A hungarizmus irányeszméi« címmel könyvet írt, amely az új párt programját tartalmazza. A hatvannégyoldalas kötetet a Held-nyomdában szedték ki és összesen két példányt állítottak össze abból a célból, hogy a vizsgálóbíróknak bemutassák.

A vizsgálóbíró kedd délelőtt a főkapitánysághoz intézett végzésében elrendeli a Held-nyomdában készült Hubay-könyv elkobzását.

Az új sajtórendészeti törvény értelmében a nyomdák két köteles példányt készítenek minden műből és röpiratból, amelyeket előzetes véleményezés céljából az ügyészséghez juttatnak el, hogy ezzel döntést provokáljanak a további nyomás megengedésére nézve. Ezt a két példányt mutatták be a vizsgálóbíróknak, aki úgy határozott, hogy a két példányt el kell kobozni. Az elkobzási végzést a rendőrség ma délelőtt végrehajtotta. A nyomdában több példányt nem találtak, mert — a nyomda vezetőinek állítása szerint — több példány még nem is készült.

TAVOLBI Nagyszabású előadást tartott Borsy-Kerekes György a Nyári Egyetemen az amerikai magyarságról

Kedden délelőtt tizenegy órakor tartotta meg előadását Borsy-Kerekes György a Nyári Egyetemen. Előadása iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg már előzőleg, hogy a legtöbb hallgató befogadására alkalmas Auditorium Maximumban kellett megtartani. A terem teljesen megtelt tizenegy órára. Mindenki ismeri már Borsy-Kerekes Györgyöt, az amerikai magyarok révén, így történt, hogy már megjelenésekor zajos taps fogadta. Ezután megkezdte előadá-

Az első amerikai magyar települések

— Jellegzetesség tekintetében kettévált az amerikai magyarság. Felnövekedett ugyanis egy új, ott született és nevelkedett nemzedék. A magyar település nagy multra tekint vissza.

Általában Kossuth amerikai utazására, tehát az ötvenes évek körül teszik a magyar kivándorlás kezdetét.

Kossuth nem, de környezetének legtöbb tagja foglalkozott akkor azzal a gondolattal, hogy az amerikai kormánytól nagy területeket kérnek magyar település számára. Ez akkor annyiban maradt. Kossuth végleg ellenszegült az ötletnek. Szerinte nem kivándorlással, hanem amerikai pénzzel kell segíteni a magyar problémákon. Kossuth volt egyébként a két államférfi egyike, akiket ünnepélyesen fogadott az amerikai szenátus. Sajnos, anyagi sikere nem állt arányban a lelkesedéssel, amit ki tudott váltani az amerikaiakból. Emigráns-társai alapították Uj-Budát, amely település azonban nem sokára feloszlott.

Az emigránsok emlékezete azonban ma is él. Kossuthról rengeteg ucca van elnevezve,

az ő nevében folynak a leglélektelenebb megmozdulások. Két szobra is van: az egyik Clevelandban áll már harminc éve, a másikat nyolc éve állították Newyorkban. — A Washington-féle szabadságharcban is sok magyar küzdött, lovaságát teljesen Kovács ezredes szervezte meg, aminek még mindig van nyoma a west-pointi kadétek egyenruhájának magyaros motívumaiban. Minden magyar büszke arra, hogy Amerikában is megvédte vér árán is a szabadság eszméjét.

— Az 1891 előtti települések azonban nem tekinthetők tömegesnek. Akkor indult meg a magyar kivándorlók sok légiója, a föld minden más népétől eltérően nem vallási vagy politikai okok miatt, hanem egyszerűen gazdaságiakból.

Sajnos. Ezért esett nekem rosszul, mikor egy magyar kongresszuson néhány éve valamelyik szónok olyasmint mondott, hogy ime, megjöttek a tékozló fiúk is. Inkább lehet beszélni tékozló szülőkről, Magyarországról és akkori vezetőiről, akik százezerszámra engedték a magyar föld legbővebbvérű, legmagyarabb magyarait, a Tiszamenté és a Tisza-dunaközének, az Alföldnek népét szétszórni a nagyvilágba. Ha akkor is olyan kézekben lett volna ennek az országnak a kormányzása, mint most, akkor talán még a világháború eredményét is kedvezően lehetett volna befolyásolni.

sát, melynek címe »Két magyar nemzedék Amerikában« volt.

»Nem tudományos előadást szándékozom tartani — kezdte —, hanem epizódyszerűen próbálom elmondani és ábrázolni az amerikai magyarság életét a saját tapasztalataim alapján. Tizenöt éve köt munkám az amerikai magyarság életéhez, mely már ötven-hatvan esztendője él távol a magyar szülőföldtől. Ennek az egymillió magyarnak az életét éltem én is, az ő életük lesz előadásom tárgya.

A nehéz helyzet megoldása az itthoni és az odakinti második nemzedék kezében van.

Reméljük, hogy minél hamarabb megtalálják ezek a fiatalok magukat és egymást.

Az amerikai magyarság és az óhaza

— Mert az amerikai magyarság nem moosár, ahogyan szokták mondani, nem olyanok, akiket a kinti nap kiszárít és akik elvesztik magyarságukat. En a magam részéről életemnek kétharmadrészét töltöttem itthon és egyharmadrészét odakint, mégis ott jobban megismertem a saját fajtámat, mint itthon. Az Egyesült Államokban minden fajta szabadon, gatlások nélkül élheti ki ösztöneit. Így a magyar is. És egy telepen együtt él az alföldi a felvidékiel, a dunántúli a székellyel, teljesebb képet lehet így alkotni a magyarokról.

Ha a magyar fajtát csakugyan valami turáni átok üldözné, ha szerencsétlen és balsorsra termett fajta lenne, akkor az ott igazán kiütöközött volna belőle.

Azonban Amerikában, ahol az ember nem, mint kényszerűségebe születik bele a vallásba, ahol a vallásos élet nem alkotja olyan szükségszerű részét az életnek, mint idehaza, ahol csak egyszerűen beiratkozik valaki minden kényszer nélkül valamelyik felekezetbe, ott a magyarság több, mint száz katolikus és ugyanannyi protestáns egyházat létesített.

Ha olyan rossz fajta lenne, akkor otthagytá volna már régen nyelvét, vallását és hagyományait. Pedig mindmáig megőrízte.

— De nemcsak vallási téren mutatkozik a magyarság amerikai milliós részének hazahűsége, hanem társadalmi téren is. Több, mint ezer magyar társadalmi egyesület működik Amerikában. Nívójuk ugyan nem felel meg mindenben a hazai viszonyoknak, azonban azt is kell számítanunk, hogy nem az arisztokrácia, még csak nem is a középosztály vándorolt ki ebből az országból Amerikába, hanem a kisiparosság és a földművesosztály.

Vígyszínház

A legérdekesebb szerelmi regény:

Az asszony és az orvos

Warner Baxter, Loretta Young

Sok embert úgy kellett, ott kint megtanítani olvasni és ma már ritkaság az olyan ház, ahová csak két ujság jár.

Ha ezt az arányszámot összehasonlítjuk a magyarság megfelelő osztályainak itthoni helyzetével, sokkal emelkedettebb nívón látjuk az amerikai állapotokat.

A föld szerelmesei

— Pedig nem volt senki sem segítségére a magyarságnak az első időkben, a kivándorlás utáni első esztendőknben. Irányított település nem volt.

Az osztrák-magyar körök fel fogása az volt, hogy a kivándorló magyar ne érezze magát jól odakint, hanem szerezzen menél hamarabb minél több pénzt és hozza haza.

Minden kivándorlónak teljesen a maga erejéből kellett megkeresni a munkaalkalmakat, kiépíteni életét, felépíteni templomát és iskoláját, amit minden más nemzet fia megkaptak ott hivatalosan. Nem tudta elintézni saját hazájával szemben fennálló ügyeit sem, mert

a konzulátusokon nem tudott senki sem magyarul.

Átnevelődött a magyar odakint, de hogyan? A széles horizonthoz, tiszta életmódhoz és gondolkodáshoz szokott magyar valahonnan a Tisza mellől a legpiszkosabb munkahelyekre került. Aki azért ment ki, hogy egy darabka föld árát összedolgozza, elkerült a Virginiák mocskos bányáiba. Aki idehaza imádtá a földet, az ott kinn nem a farmokra ment, hanem mindenféle gyors kenyérkeresethez kezdett, iródat nyitott, kereskedett, paraszt létére is jól és ügyesen kereskedett, mert nem földet akart szerezni, nem ott kinn akarta a földet megszerzeni, hanem csak pénzt, amin idehaza földet vehessen.

És mikor hazajött, itthon, a falujában nem volt eladó föld, nem volt sehol és a magyar kiábrándultan ment vissza Amerikába.

Hogy mennyire féltelenül imádjá, milyen szerelmesen szereti a magyar ember a földet, arra hadd mondjak el egy megható esetet. Nemrég a déli államokban utaztam, hogy az ott élő magyarokat felkeressem. Budapestet kerestem, egy déli magyar települést, amelyről már hallottam sokat beszélni. Megtaláltam.

Száz ház állott betört ablakokkal, középen egy magyaros stílusban megépített templom. Az egész telepen egyetlen magyart találtam, egy 82 éves öregot, abaúji születésűt.

Kérdésemre elmesélte r telep szomorú történetét. Két ingatlanügynök vétette meg velük, magyarokkal a földet. Igérték szőlőtermő földet és adtak öserdőt. Odaköltözött száz magyar család, kiirtották az öserdőt, felépítették a falut és nehéz munkával beültették a földet. A szőlő savanyú volt. Feljavították magyar módon. És akkor jöttek rá, hogy Amerika nem borívó, sohasem fogják tudni értékesíteni a bort. Kezdték gyapotot termelni. Nem értettek hozzá, rossz minőségű lett, nem tudták értékesíteni. Ekkor elkezdtek kukoricát termeszteni. De már elfogyott a pénzük, szétszéledtek, az öreg aba-

úji magyar egyedül maradt a telepen.

Arra a kérdésre, hogy miért nem hagyja ő is ott az elhagyott földet, csak ennyit mondott: — Nem panaszkodhatom. Megsegített az Isten. En, aki otthon nem tudtam tiz holdat összeszedni, most százhusz holdon gazdálkodhatom.

És nem hallgatott semmi rábeszélésre, hogy a föld árán menjen aggok menedékére, ahol gondtalanul, munka nélkül töltheti el öregségét.

Ott maradt a napégette földön, kemény munka mellett, a földdel való közösségben, a föld szeretetében.

Milyen irtózatos és milyen megkönnyeztető ez a ragaszkodás a földhöz.

A második nemzedék

— Ilyen az első nemzedék. Az új generáció, amely már ott nőtt fel, egészen másforma. Van köztük 40 éves is. A fő probléma azonban a mi számunkra a tizenöt és harminc év közötti nemzedék.

Ez a tizenöt évjárat a mi reményességünk arra, hogy az amerikai magyarság kissé bizonyos korhadat fájat, az első nemzedéket fejavitja.

Máris megvan minden jel arra, hogy ez a nemzedék a magyar hazára felé komoly kapcsolatban és nívóban sokat fog emelkedni. Az első nemzedék nem szívesen tanult meg angolul, a második, egészen a mostani időkig nem szívesen tanult meg magyarul, ha csak szigorúan nem fogtak. Teljesen amerikai nevelést kaptak ezek a gyerekek már, kiszabadulva a szülői felügyelet alól. Odakint pedig olyan örült propaganda folyt a közép-európai hatalmak ellen, hogy nem esoda, ha ezek a nem teljesen érett gyermekek szégyelltek a magyarságukat és a hunki csúfnevet. Most már, hogy kezdenek magassabb iskolába járni és látják, hogy az amerikai közéletben nem boldogul az, akinek nem áll valami tömörülés a háta megett,

kezdik hangoztatni és szívesen venni magyar voltukat.

Ösztönös még ez a megfordulásuk, de máris nagy eredménye van. — Szombati iskolák és szünidei tanfolyamok pótolják nekik azt, amit magyar nyelvben mulasztottak. Ennek a fejlődő munkának az eredménye, nekem pedig életem legnagyobb boldogsága, hogy a tavalyi első fejske után az idén már tizenkét fejske jött el ide a magyar Alföld közepére, a Nyári Egyetemre, hogy üdvözölje a magyar tavaszt.

Még néhány mondatot mond Borsy-Kerekes György a munka további fejlődéséről és az eddig elmondottak összegezéséről, azonban szavai belevesznek az elementáris erővel kítőre tapsba. Mindenki felugrál a székről és nekiperültan éljenzi az amerikai magyarok esperesét és az AMRE szervező főtitkárát a szép, nagy távlatokat megnyitó előadásért. Hosszú perceekig tartott, míg a közönség lecsillapodott és oszolni kezdett.

Anyakönyvi hírek

Születések: Gagna Sándor fm., fiú László, dr Weinberger Pál okl. gazda, Jeány Marianna, Kocsis Lajos mészáros, fiú László.

Házasság: Hónig György fogműves — Riczko Mária.

Halálozások: Fábri Károly ny. tornatanár r. kat. 50 éves, István út 60. Dörgö Juliánna ref. 3 hónapos, Barcsnáság 43. Kovács Lajos fm., ref. 30 éves, Vámospércs. Pálkás Jolán ref. 15 hónapos, Fancsika 43.

hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.
Előfizetési ár: Egész évre 28.30, félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

Ügyeletes gyógyszerárak. E héten a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: »Arany angyal«, Piac uca 50. »Remény-ség«, Csapó uca 22. »Booskay« Cegléd uca 22. »Hungária« Vargakert, Szoboszlai u. 4. sz.

RÁDIÓMUSOR

SZERDA, AUGUSZTUS 3.

Budapest I.

6.45: Torna. Kb. 7.20: Étrend, közlemények. 10: Hírek. 10.20: Prielle Kornélia. Irta Szentgyörgyi Elvira. 10.45: Fürdőink száz évvel ezelőtt. Irta Bán Imre. 11.10: Nemzetközi vízjelzés. 12: Déli harangszó. — Időjárásjelentés. 12.05: Dániellona zongorázik. 12.40 Hírek. 13: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.35: Hírek. 14.50: A rádió műsorának ismertetése. 15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 16.15: A rádió diákfelőrája: A költő Zrínyi diákvevői. Láposy Jenő előadása. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Az amerikai farmer. Valkó László előadása. 17.30: Weidinger Ede jazz-zenekara játszik. 18.30: A diplomata fejedelem (Talleyrand halálának századik évfordulója.) Iványi-Grünvald Béla egyetemi magántanár előadása. 19: gHajtvadászat. Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenejét szerezte Huszka Jenő. Rádiószínpadra alkalmazta Turesányi István. Rendező Gyarmathy Sándor. Vezényel Marthon Géza. Utána kb. 21.15: Hírek. 21.35: A Melles zenekar műsora. 22. Időjárásjelentés. 22.05: Weingarten József zongorázik. 22.45: Hanglemezek. Közben kb. 23.10: Rézbányászat Finnországban. Vitéz Petneházy Antal iparügyi államtitkár beszélgetése Aeno Makinnen-nel. Budapest II.

18.30: Lily Pons és Gigli hanglemezek. 19.30: Európai művészet Velencében. Pálkás László előadása a Biennaléről. 20: Hírek. — 20.40: A Meles zenekar műsora.

— Madar Zoltán prédikációja a csapókerthi templomban. Debrecen közönsége örömmel értesül arról, hogy Madar Zoltán mezővárosi lelképásztor, aki hosszú ideig volt a Kossuth ucai templomban segédlelkész, az ORLE-napok alatt a csapókerthi templomban prédikálni fog.

— Halálos rovarcsípések Varsóban. Varsóból jelentik: Varsó északi külvárosában az utóbbi napokban 17 esetben rovarcsípések következtében mindenféle, így sokszor benuflással járó megbetegedések fordultak elő. Őt esetben pedig a csípések halált okoztak. Az egészségügyi hatóságok minden eddigi kutatása eredménytelen maradt a fertőzés okainak kiderítésére.

A vármegyei, városi és községi alkalmazottak öregségi biztosítása

A kormány január 1-én megjelent rendelete az öregségi biztosítást kiterjesztette azokra a vármegyei, városi és községi alkalmazottakra. — ezeknek túlnyomórésze közüzemi szakmunkás és napszámos, — akik ezeknél a köztestületeknél nyugellátásra igényt nem szerezhetnek.

A rendelet kötelezte az OTI-t és a MABI-t, hogy a szóbanforgó alkalmazottaknak 1929. január 1-e óta betöltött vármegyei, városi és községi munkaviszonyát öregségi biztosítási kötelezettségben töltött munkaviszonynak ismerjék el. Kimondotta a rendelet azt is, hogy az így az OTI- és MABI-ra 9 évre, visszamenően háruló nagy teher

biztosítás matematikai értékét a közületek fizessék meg, viszont az OTI és MABI a köztestületeknek térítsék meg azokat a járadékokat, amelyeket azok időközben a szóbanlévő alkalmazottaknak folyósítottak.

Nehogy a járulékoknak egy összegben megfizetése a köztestületek költségvetési egyensúlyát felborítsa, a rendelet felhatalmazta a belügyminisztert, hogy a közületeknek 40 felévre terjedő részletfizetési kedvezményt adhasson.

A rendelet értelmében a közületek az OTI kiküldött közegeivel együttesen készítik el a vonatkozó leszámolást. Ez az eljárás Debrecenben most van folyamatban.

Megtalálták az összekötő kapcsolatot az ember és a majom között

Fokváros, augusztus 2. Dr. Robert Broom, ismert skót származású délafrikai tudós bejelentette, hogy Cape tartományban, Sterkstroom mellett folytatott ásatások során olyan koponyarészeket találtak, amelyek, ha az első feltevések igaznak bizonyulnak, megoldják a fejlődésben régi problémáját és megjelölik

azt az összekötő kapcsolatot, amely az ember és az emberszabású majom fejlődéstörténete között mindezt ideig hiányzott.

— Ma már bizonyosnak tekinthető, — jelentette ki Robert Broom — hogy Dél-Afrikában, mintegy kétfélmillió esztendővel ezelőtt olyan nagytermetű, emberszabású lények éltek, amelyek fejlődésükben

sokkal közelebb álltak az emberhez, mint akár a csimpánz, akár a gorilla.

Minden valószínűség mellett szól, hogy a mai értelemben vett ember ebből a jégkorszak előtti, emberformájú lényből fejlődött ki. A most vizsgálat alatt álló koponya, noha nem teljes, az agyvelő méretein kívül minden szükséges adat megszerzésére alkalmas. Majdnem sértetlenül maradt

x Binéth Vilmos és Armin rövidáru szaküzletét Simonffy u. 7. alá helyezte.

— Halálos dinamitrobbanás a tokaji kőbányában. Nyiregyháziáról jelentik: Az Északmagyarországi Kőbánya Rézvénytársaság tokaji bányájában szerencsétlen végű dinamitrobbanás történt. A robbanás súlyosan és életveszélyesen megsebesített három bányászt. — Borbély Béla bányász kórházba szállítás közben meghalt. Wolff Mihály és Nagy Miklós bányászokat életveszélyes sérülésekkel beszállították a nyiregyházi kórházba.

Füvészalonomat áthelyeztem

LUJZA

Arany János u. 2. Hungária palota.

— Marháit betegsége miatt öngyilkos lett egy gazda. Vasvárról jelentik: Pap Lajos 32 éves sorkiskisfaludi gazdálkodó szombaton Dömötöri és Rabamolnári között a Nagykanizsa felé haladó személyvonat elé vetette magát. A vonat halálra gázolta. Hozzá tartozói szerint azert lett öngyilkos, mert marháit megbetegedtek, ezért mezőgazdasági munkáit nem tudta elvégezni és megélhetését veszélyeztetve látta.

meg az arcesontrendszer nagyobb fele.

a koponya baloldali alsó fele, amely tisztán látható a fül elhelyezése, a pofacsont és az áll kialakulása.

— Majdnem teljes és tökéletes felső állkapocs áll rendelkezésünkre, benne az összes fogakkal. Az arc szerkezete az emberéhez hasonlít, nem a gorilláéhoz, mert jelentékenyebben laposabb. Ha a rekonstrukciós mesterség gyakorlati adatainak hinni lehet, a most felfedezett délafrikai lény

agyveleje mintegy 600 köbcentiméter lehetett,

tehát jelentékenyen kisebb, mint a mai emberé, de sokkal fejlettebb, mint az emberszabású majmoké.

Dr. Broom felfedezésére vonatkozóan I. B. S. Haldane professzor a következőket jelentette ki:

— Dr. Broom egyike a világ két legnagyobb őslénytani tudósa közül. Szakértelmét, jóhiszeműségét és tudományos gondosságát számos esetben bebizonyította. Az egész tudományos világ érthető igazalommal várja felfedezéséről és vizsgálatairól szóló további beszámolóit.

— Székrekedésekben szenvedő hágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a bélmozgást reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz csakhamar megelénkíti, az emésztősatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabadabbá teszi s a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Kérdezze meg orvosát.

— Elloptak 16 tyukot. Kedden délelőtt Erdős Mihály nyugalmazott tiszthelyettes feljelentést tett rendőrségen, hogy kertjéből ismeretlen tettes ellopott tizenhat tyukot. A nyomozás megindult.

x Tartós ondulási 4-5 P-ért készít Bata fodrász, Simonffy u. 1. sz.

— Kérelem. A közelesem megnyitandó Mester ucai templom felavatására, az új orgona elkészüléséig szükség lenne egy jóhangú harmoniumra. Szeretettel kérjük a jószívű embereket, akik hajlandók lennének használatra kölcsön adni, ezirányú szándékukat szíveskedjenek közölni Szeremley Béla e. r. gondnokkal, Jókai uca 4.

x Bútorzsükségletét legelőnyösebben nagy választékban olcsón Budapesti Bútorcsarnokban szeresheti be. Royal-épület, Hunyadi u. 2.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknek!

GYÁSZROVAT

Id. Weszprémy József Pál benzin-kútkezelő 58 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután öt órakor lesz köztemetői ravatalozó teremből róm. kath. szertartással. Lakása: Tancsics uca 27. Pusztai temetkezési intézet.

Tarcsai Imre öthónapos gyermek temetése szerdán délután négy órakor lesz köztemetői ravatalozó teremből református szertartással. Lakása: Haláp 94. Pusztai temetkezési intézet.

Letartóztatták a szatmári fogház igazgatóját

Bukarest, augusztus 2. Iamandi igazságügyminiszter utasítására hétfőn letartóztatták a szatmári fogház igazgatóját, Burkus Traján dr-t, valamint a fogház jelenlegi és volt felügyelőjét.

Iamandi nemrégiben váratlan látogatást tett Szatmáron és megállapította, hogy az ottani fogházban súlyos szabálytalanságok fordulnak elő. A fogházigazgató és fogházfelügyelő különböző jogtalan kedvezéseket juttattak a gazdag foglyoknak és nagyszegény pénzeket fogadtak el tőlük.

A Légoltalmi Liga hírei

A Légoltalmi Liga Debreceni Csoportjának Elnöksége ezúton is közli, hogy folyó hóban

3-án a Máv Kolónia zenetermében 19 órakor,

5-én a Városi Erdei Vasút várótermében 16 órakor,

6-án a Márton Kálmán utcai Népkör helyiségében 19 órakor,

7-én az Olajútói ref. gyülekezeti házban 19 órakor,

7-én Böszörményi út 49. sz. alatt (Sárga csikó) 20 órakor,

7-én a Téglyáskerti Olvasókör helyiségében 18 órakor,

8-án a Városi Erdei Vasút várótermében 17 órakor,

13-én a Szoboszlói uti r. k. iskolában 19 órakor,

14-én Böszörményi út 49. szám alatt (Sárga csikó) 20 órakor,

15-én a Márton Kálmán utcai Népkörben 20 órakor,

19-én a Szoboszlói uti r. k. iskolában 19 órakor,

20-án a Csonka utcai iskolában 19 órakor,

21-én Böszörményi út 49. szám alatt (Sárga csikó) 20 órakor,

22-én a Leány utcai iskolában 19 órakor,

26-án a Szoboszlói uti r. kat. iskolában 19 órakor,

27-én a Pacsirta utcai iskolában 19 órakor,

28-án Böszörményi út 49. sz. alatt (Sárga csikó) 20 órakor,

28-án a Leány utcai iskolában 19 órakor előadást tart.

Ezenkívül f. hó 6-án a Szárnyaskerek Hunyadi utcai dísztermében 19 órakor,

14-én pedig a Kerekestelepi Olvasókörben vetített képi előadást tart.

F. hó 6-án a Szárnyaskerek Hunyadi utcai dísztermében rendezendő előadás műsora a következő:

1. Nemzeti Híszkegy. Előadja a Horthy Dalegyelet.

2. Megnyitó beszéd. Mondja a Szárnyaskerek elnöke.

3. A légi veszélyekről és légoltalomról. Vizer Fáy Andor.

4. A nő szerepe a légiháborúban. Özv. Seh Elemérné.

5. Vetített képek.

6. Záróbeszéd. Mondja Brilla Ernő. Az előadások hallgatása teljesér díjtalan.

Tekintve a nemes célt, kéri a közönség, hogy azokon mentől nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

(P. 35.)

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Hangjáték a rádióban a Nyári Egyetemről

Igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a rádió pénteki hangjáték-előadása iránt, mert ennek nagyon szoros debreceni vonatkozásai vannak: szerzői is debreceniek és a témakör is.

A hangjáték címe: **Monti ezredes**, szerzői mindketten debreceni írók: **Jékai Balogh György és Békés István**. A hangjáték kerete a Nyári Egyetem, ahol egy olasz fiú és egy magyar leány beszélgetése közben megelevenedik a Monti ezredes regényes története. Monti ezredes tudvalevőleg a szabadságharc olasz légiójának volt a parancsnoka és hosszabb időt töltött Debrecenben is, ahol a város egyik utcája róla van elnevezve.

Jékai Balogh György és Békés István hangjátéka színes, érdekes és eleven, úgyhogy egész bizonyosan nagyon sokan hallgatják végig élvezettel nemcsak Debrecenben. Hangjátékot a rádió pénteken este 8 órakor közvetíti.

A Kamaraszínház hírei:

Szerdán este újdonság a Kamaraszínházban! A budapesti Víg-színház idei nagysikerű színműve, a **„Mindörökké”** kerül színre ma este a Kamaraszínházban. A kiváló angol íróknak, O'Neill-nek ez a költőien szép irodalmi színműve, melynek meséje a tisztaság, az erkölcs és a szépség jegyében zajlik le, mélységes hatást vált ki a nézőkből. A Magyar Komédiának ez a paradés előadása szintén kétten egy jeggyel kerül színre, tehát ajánlatos a jegyekről minél előbb gondoskodni a nagy érdeklődésre.

való tekintettel. Csütörtökön este a szezon legnagyobb sikerű vígjátéka, a **„Méltóságos asszony”** kerül színre ketten egy jegyes előadásban.

A Kamaraszínház műsora:

Augusztus 3., szerda, **Mindörökké**... O'Neill darab.
Augusztus 4., csütörtök: **Méltóságos asszony**.
Augusztus 5. **Kék róka**.
Augusztus 6. **Martinuzzi**...
Augusztus 7., délután **Tökmag**. Este **Timosa**.
Augusztus 8. **Botrány a Savoyban**. Kelemen Viktor.
Augusztus 9. **Könnyű a férfiaknak**... Búcsúelőadás.

MOZI

Az asszony és az orvos

Régi probléma az orvos és asszisztensnőjének egymáshoz való viszonya. A híres amerikai sebész megnősül, de hivatása következtében a nap háromnegyed részét a műtőben tölti asszisztensnője társaságában. A felesége féltékeny lesz, mindkét nő szerelmes az orvosba, akiért valóságos harcot vívnak. Az orvos szereti feleségét, de szüksége van megszokott asszisztensnőjére is és ez a háromszög az alapja a békének, amely visszaadja a szereplők nyugalalmát. Warner Baxter az orvos szerepében remekel, míg a két nőt **Loretta Young** és **Virginia Bruce** alakítja pompásan. A bemutató a Víg-színháznak sikert hozott.

Százezer pengőt ajánlanak fel Szálasi szabadlára helyezéséért

Budapest, augusztus 2. A reggeli nyilas lap mai számában feltűnő helyen, feltűnő betűkkel szedve bejelenti, hogy a Hungarista Mozgalom három évi fegyháza ítélt vezérének, Szálasi Ferencnek szabadlára helyezéséért a mozgalom Budapestkönyvi főkerületének vezetője most már 103.723 pen-

gőt ajánl fel. A lap közli azt a levelet, amelyef a főkerület vezető Szálasi ügyvédjének írt.

Szálasi szabadlára helyezéséért először 10, majd 50 ezer pengőt ajánlott fel a párt. Ez az összeg most duplájára nőtt.

Támadnak a japánok Kinában

Sanghaj, augusztus 2. A japán csapatok a Jangce mellett folytatják támadásukat. Ma elérték Huangmeit. Ez a végpontja a Hankau felé vezető modern országútnak. A japán repülőgépek ma több támadást intéztek Kiu-kiang és Hankau között fekvő több

város, így Pucsin és Huafeng ellen. A japán repülőgépek megsemmisítettek több kínai folyami hajót. A japánok előrenyomulásának megakasztására a kínaiak a Jangce déli partján lévő gátak átvágását.

Amerikai magyarok érkezése

Budapest, augusztus 2. Szerdán délután 3 óra 45 perckor Brémából indult különvonat érkezik a keleti pályaudvarra. A különvonattal a Verhovay Segélyegylet, a magyar bányászok küldöttjei és a clevelandi magyarok hatalmas csoportja fog megérkezni a magyarok világtalálkozására.

Bulgária és a 19. §

Genf, augusztus 2. A Bulgária és Balkán Szövetség között létesült egyezmény az egész genfi sajtóban élénk visszhangot keltett.

A Der Bund a szaloniki egyezményvel kapcsolatban kiemeli azt a körülményt, hogy a Balkán-szövetség, amely eddig a statusquo legmakacsabb védője és a békeszerződés revíziójának legélesebb ellenzője volt, szakított eddigi álláspontjával. A legelső ízben van szó az egyezségokmány 19. szakaszának alkalmazásáról, amely az alkalmazhatatlanná vált békeszerződés revíziójáról szól. Kíváncsok, hogy ez más esetekben is, így például Magyarország esetében is követendő példát szolgáljon. Csakis így, a kölcsönös bizalom megnyilatkozásával és egymás iránti őszinte megértéssel lehet biztosítani a valódi békét.

Agyonverte az apját egy ráckevei gazdálkodó

Budapest, augusztus 2. A mentők szombaton délután Ráckeve felől a Szent István-kórházba szállították **Rátky Károly** 42 éves gazdálkodót, akit a fia, ifjabb Rátky Károly vasvillával súlyosan megsebesített. A gazdálkodó ma délelőtt, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, meghalt.

A kórház igazgatósága értesítette a főkapitányságot a halálesetről, a főkapitányság pedig jelentést küldött a ráckevei csendőrsnek, amely az apagyilkost letartóztatta.

Idősb Rátky Károly szombaton délután belopózott különváltan élő feleségéhez és arra akarta kényszeríteni, hogy a házastársi köteléket újra vegye fel.

A fiatal ember éppen akkor tért haza, amikor édesanyja sikongva futott ki a konyhából.

A fiú felkapta az udvaron heverő vasvillát és azazal fejbessütötte apját.

Az idős ember vérborultán esett össze, a vármegyei mentők részvételével első segélyben, majd a budapesti mentők kórházba szállították. Két napos agónia után ma délelőtt kiszenvetett.

SPORT

SPORTNAPLÓ

A Boeckay szerdán délután a DEAC-cal tart kétkapus tréninget. A tréningen előreláthatóan próba-játékosok is részt vesznek.

A Boeckay tizes bizottsága kedden este folytatta tanácskozásait. A trénerkérdésben a bizottság nem hozott döntést, ellenben addig is, amíg a trénerkérdés véglegesen eldőlt, ezt a fontos posztot csak nagyon alapos megfontolással szabad betölteni a bizottság szerint, — felkérték Káldy Zsigmond társelnököt a csapatmunka irányítására. Vele együtt természetesen továbbra is részt vesz a csapat vezetésében — amint azt polgári foglalkozása megengedi — **Béber László** klubigazgató is. Ugy Káldy, mint Béber már nem egyszer vezették a Boeckay tréningjeit nagyon nehéz időkben, a tizes bizottságban azonban mindketten hangsúlyozták, hogy a trénerkérdés végleges megoldását sürgősnek tartják.

A Ferencváros tehát bejutott a Közép-európai Kupa döntőjébe. Csak örülni lehet, hogy a magyar bajnokságot olyan rossz kérdés után — az első fordulónban három magyar csapat esett ki — bejutott a döntőbe. De ezt az örömet nem kis mértékben lerontja az a botrányosorozat, amely a Ferencváros csaknem minden mérkőzését követte. Tudjuk, hogy az ilyen kupamérkőzések életre-halálra mennek, nagy a tét, nagy az izgalm, de nem ártana, ha egy-két

tulizgatott és túlhevésű játékost pihentetne a Ferencváros vezetősége. A botrányok, a verekedések, többet ártanak a magyar futballnak, mint amennyit például a KK megnyerésével nyerne.

»Toldi Géza elvesztette a fejét — írják a sportlapok. El lehet képzelni, mi lehetett ott a pályán, ahol Toldi elvesztette a fejét. Akármilyen jó játékos Toldi Géza, akármennyire is jó góllövő és lendületes és lelkes, nincs szükség olyan játékosra, aki mérkőzésről mérkőzésre elveszti a fejét. Csak a magyar sport látja kárát.

A keleti amatőrfronton teljes erővel folyik a szervezkedés. De nemcsak a nagyobb csapatok erősítene a BUSE értesüléseink szerint több debreceni futballistát fog leigazolni. Így szeretnék megszerezni Fülöpöt, a DVSC válogatott hátvédjét, aki azonnal igazolható, valamint a felosztott DKASE több játékosát: Keményt, Kutasit, Rácz II.-t és Fischet. Ha ezek az igazolások sikerülnek, a berettyóújfalui csapat komoly szerepet játszhat a bajnokságban.

A londoni nagy nemzetközi versenyen Várszegi 72.53 méteres do-dással új gerelyvető rekordot állított fel. Kovács szereplése már nem sikerült annyira: csak harmadik lett a 400-as gáton 53.6 másodpercés idővel. A többi magyar gyengén szerepelt.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán:

Fél 7—9 órakor! Két sláger! **„313» (Charlie Chan film!) »NINCS KEGYELEM» (Peter Lorre).**

Felrobbant a kezében a szódavizesüveg

Boch János 27 éves, Hatvan ucca 59. szám alatt lakó géplakatos kezében kedden délután felrobbant egy szódavizes üveg. A üvegszilánkok több helyen megsértették a géplakatos kezét, amit a mentők kötöztek be.

Leesett a lóról

Kedden délen a kisállomás előtt Gyertyay Mihály 43 éves, Nagyhegyes 2. szám alatt lakó dohánygyári kertész leesett a lováról és szerencsétlenségére úgy belevágta fejét egy kőbe, hogy agyrázkódást szenvedett. A mentők első segély után kiszállították a Horthy-kórházba, ahol ápolás alá vették.

„Békeangyalok” kongresszusa Budapesten

Budapest, augusztus 2. Különös események játszódtak le ma reggel Angyalföldön. A tébolyda közelében egy fáról egy hiányos öltözékű, öszhajjú férfi intézett szónoklatot a fa alatt egybegyűlt emberekhez:

— En békeangyal vagyok, — hangzott a hangja, — ha a fán ülök, hadonászva a kezében — és békét hirdetek az embereknek. Van egy ötletem, amely lehetővé teszi, hogy napok alatt minden elcsendesüljön ebben a forrongó világban. Holnap délután öt órakor öt vagon parajadag érkezik a címre, amely-lyel be fogjuk tölteni az összes puskákat.

A fán működő békeangyalnak hamarosan nagy publikuma lett és egyesek élénk eszmecsere folytattak az alaposan nekihevíült ingujjas profétával.

A nagy tumultusra rendőr került elő, aki felszólította a fán ülő férfit, hogy hagyja abba szónoklatát. Erre az erőlyes hangra lelépelt a fáról és a rendőrnek titkolózva a fölébe sügta:

— Ma tartják a békeangyalok Budapestén a kongresszusukat!

A rendőr a közeli őrszobára kísérte a zavarosan viselkedő férfit, ahol kiderült, hogy Szehényi György magántisztviselő, az angyalföldi elme-gyógyintézet régi ápolója. Most is meg-szökött az intézetből, de a kis békeangyal-intermezzo után visszazállították oda.

KÖZGAZDASÁG

Tartott a búza.

A határidőzleti forgalomban ma sem volt egységes az irányzat.

Rozs októberre: 15.97, 16.05, 15.95, zárlat 15.95—15.96, 1939 márciusra: 16.55, zárlat 16.44—16.45.

Tengeri augusztusra: 17.65, szeptemberre: 17.05, 17.00, zárlat 17.00—17.03, 1939 májusra: 13.80, 13.82, zárlat 13.75—13.77.

A készruüzleti forgalomban általában tartott az irányzat és csupán egyes lakarmánycikkek ára esett vissza.

Ujbúza: felsőtízai 77 kg-os 19.85—20.05, 78 kg-os 20.05—20.25, 79 kg-os 20.25—20.45, 80 kg-os 20.35—20.55.

Ujrozsa: 15.30—15.45.

Uj takarmányárpa: elsőrendű 15.50—15.75, középminőségű 15.00—15.25.

Ujzab: 16.10—16.30.

Tengeri: 18.35—18.50.

Ló- és szarvasmarhavásár.

A tegnapi napon megtartott lóvásárra felhajtottak 230 darab lovat, ebből elkelt 91 darab. Szarvasmarhát felhaj-

tottak 679 darabot, elkelt 427 db. — Árak élőszűly kg-ként értendők: jöminőségű vágómarha 50—60 f. közepes minőségű vágómarha 42—50 f. silány marha 32—42 f. bornyú 58—75 f. nővendékmárha 48—58 f. tinó, ökör 52—60 f. fejőstehén darabonként 250—500 P. Lóárak: vágóló 80—150 P. silány igásló 90—170 P. közepes igásló 175—280 P. jó igásló 300 P és azon felül. Kocsiló 450 P és azon felül. Irányzat élenkülő.

Hivatalos valutaárfolyamok

Angol font 16.60—16.80, cseh korona 9.50—12.—, (a hús koronánál nagyobb címletek kivételével), dinár 7.15—7.70, USA dollár 337.20—341.20, leu 3.—3.40, francia frank 9.15—9.55, líra 16.90—17.90 (500 és 1000 lírás bankjegyek kivételével), svájci frank 77.20—78.10.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Augusztus 3., szerda: Bánokszentgyörgy, Gacsály, Jánosbáz (havi), Kálólősemjén, Kaposvár, Kiskunhalas, Kunhegyes (havi), Miskolc (havi),

Nyírlugos, Sárrétudvari, Sárospatak, Tapolca, Vésztő.

Augusztus 4., csütörtök: Balatonfőkajár, Celldömölk (havi), Csabrendek, Gyöngyös, Kaposzsekeső, Kiskomárom, Ónod (orsz.), Pacsa (havi), Tiszafüred.

Augusztus 5., péntek: Aszód (sertés), Buj (havi), Eger (havi), Gyöngyös (havi), Himesháza, Vése.

Augusztus 6., szombat: Kisújszállás (havi), Kiszombor, Nagycsákány, Somogyvár.

HÍRDETÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1938. évi III. évfolyamára esedékes együttesen kezelt közadótartozását 1938. évi augusztus hó 16. napjáig befizetni el ne mulassza. A befizetés napjánként a hivatalos órák alatt a város adópenztárában, vagy pedig a 31.713 számú postatakarékpénztári befizetési lap útján eszközölhető. A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejártá után a hivatal végrehajtási eljárását indítja. Debrecen, 1938 július hó 28. Városi adóhivatal.

Hirdetmény. Az 1938. évi Nagyboldogasszony napi vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakodó vásár augusztus hó 14., 15. és 16-án lesz. A vásári árusításban érdekelt helybeli iparosok és kereskedők az árusítási helyük kijelölése végett iparjogosítványokkal és az előző vásár helyfoglalási engedélyükkel az alulírott hatóságnál (Kossuth u. 20. f. sz. 28. számú szoba) 1938 augusztus 8., 9. és 10-én jelentkezzenek d. u. 3—7 óráig, annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén részükre hely nem biztosítható. Vidéki iparosok és kereskedők pedig augusztus hó 11- és 12-én jelentkezzenek ugyanott a fenti időben. Az országos vásár új területi beosztása 48.348—1936. VI. számú polgármesteri határozat rendelkezései figyelembevételével eszközlik. A vásári rend fenntartása érdekében a fenti irt napon kezdődő kirakodó vásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdő időpontja augusztus hó 13-án déli 12 órában állapított meg. A jelzett időpont előtt árusítói helyet elfoglalni és sátor verni nem szabad. Elsőfokú közigazgatási hatóság.

EGY APRÓHIRDETÉS EGYSZERI KÖZLESE 10 SZÓIG A TISZANTULI FÜGGETLEN UJSÁGBAN HÉT KÖZ NAP 50 FILLER, VÁSÁRNAP 70 FILLER.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számíthatnak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Állást keresők

Ezer pengő
óvadékkal puzbeszedő, vagy bizalmi állást elvállalok, nagy gyakorlattal és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezem. Cím a kiadóban. 2351

Betöltendő állás

Tanuló lányt
jó családból felvesz Biró Erzsébet iparművész, Piac u. 51. 2431

Bejáró
takarítónőt felveszek hosszú bizonyítvánnyal. Dr. Békésné, Batthyány u. 17., félemelet 4. 2360

Uriszabóságba
ügyes férfi és női kézimunkás felvétetik. Miklós u. 31. (Bent az udvarban.)

Németül
tudó perfect gép- és gyorsíró fölvétetik. Kontsek Géza Krt. 2356

24 évet
betöltött szobalány felvétetik az Arany Bikában. 2436

Bejárónő
hosszú bizonyítványokkal felvételre kerestetik. — Batthyány ucca 6., uccai lakás. 2398

Üzletek

Üzlethelyiség
kiadó. Simonffy ucca 7. Ugyanott házmester felvétetik. 2433

Híd u. 14.
számú ház közkedvelt »Balgolyvár« vendéglővel elköltözés miatt eladó. 2308

Ingatlan

Családi
háznak alkalmas telkek eladó. Ertekezni Erzsébet u. 14. 2168

Kiadó lakás

Kettőszobás
összkomfortos modern lakás kiadó azonnalra is. — Arany János u. 54. 2432

Garantáltan
tisztá bútorozott szoba — fürdőszoba használattal — azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 2428

II. emeleti
három uccai szobás összkomfortos lakás kiadó. — Werbőczy u. 14. 2371

Teljesen
különbejárattú csinosan bútorozott szoba parkirozott udvarban kiadó. Péterfia ucca 48. Hátul az udvarban. 2240

Augusztus
1-re kiadó központban két bútorozott szoba fürdőszobával. Cím a kiadóban. 2238

Uccai
bútorozott szoba két ágy, hencser, kényelmes, azonnalra kiadó. Miklós u. 10. 2198

Kiadó városi egyszobás lakás.
A város tulajdonát képező Hajnal uccai bérházban levő B. III. 11. sz. egyszobás lakás azonnalra kiadó. Ertekezni lehet Városháza I. em. 31. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. Polgármester.

Lakást keresők

Egy
szoba, előszoba, fürdőszoba lakást november 1-re keresek. Cím a kiadóban. 2346

Rádió

Rádió
és villanyzerelési vállalatot áthelyeztem Miklós ucca 2. szám alól 8. szám alá, ahol felelősség mellett vállalom villany-és rádiójavítást, szerelést. Gyári gépek raktáron. — Kedvező fizetési feltételek. Miklós ucca 8., keresztéptület. 1108

Eladás

Jókarban
levő használt gyermekkocsi eladó. Hatvan u. 34., keresztéptület. 2438

Többféle
új női fehérneműk eladók. Cím a kiadóban. 2347

Eladó
asztaltűzhely, ágy, székek, asztalok, virágállványok, mosdó, vasalódeszka, — konyhaedények. Piac u. 58. Hafelügyelő. 2419

Vétel

Tejet,
25 litert mindennap fizetve átveszek. — Magoss György tér 12. 2434

Fogaranyat,
aranyat, ezüstöt, zálogjegyet a legmagasabb árban vesz: Braun, Piac 31. 2096

Harmadik
kereskedelmibe való használt tankönyvet keresek. Cím a kiadóban. 2091

Gyermekkocsit,
használtat, kifogástalant veszek. Cím kiadóban. 2383

Ajánlat

Bútorüzletemet
Hatvan u. 18. alól Hatvan u. 61. alá helyeztem. Raktáron levő bútorok olcsón eladók. 2286

Király kávéi
kitűnőek. Aromás, zamatos kávék Király üzletében a vevő előtt pörkölik Degenfeld-tér 11. 682

Alkalmi
fazonhálók, ebédlők, jég-szekrények, — kombinált szobák, irodaberendezések, konyha berendezések. — Wertheim kassza, hagyományok kiadására. Degenfeld tér 6. 606

Erzékeny
archoz Barbient. Erősebbekhez saját gyártmányú »Vidám« borotváló porát ajánlja kilóját 80 fillérért Lusztig. 2307

Király balzsam
köszvény ellen 1.30 fill. Grósz Nagy Ferenc gyógyszerárában, Színház mellett. 5103

Gyári
maradékban hihetetlen olcsón vásárolhat különleges selymeket s mindenféle anyagokat Dr. Révésznénél. Piac 42., Pannónia udvarban. 2031

Harisnya
szemszedést, talpalást és stoppolást olcsór vállalom. Csap u. 22. 2311

Szövött faredőny
naptól, hidegtől megvédi lakását. Készíti: Redőnyüzem, Bethlen ucca tizenkilenc. Üzletszerzők felvétetnek. 2333

Olesón
kaphatók női, férfi cipőim, míg a készlet tart. Deák Ferenc 3. 692

Boroshordók
minden nagyságban kaphatók. Heredovszky kádár mester, Pesti u. 51. 2195

Oktatás

Nyári nyelv-anfolyamok.
Olesó angol, német, olasz nyelvtan. Egy óra 50 fillér! Erdeklődni lehet a kiadóban. 2226

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. Kossuth ucca 41. 2237

Ellátás

Hungária pensió
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon 23—39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták. 2149

Különféle

Költözködések
felelősséggel, vitékre is olcsón eszközöl, más szállítmányozásokat is Fröhlinger, Simonffy ucca 30. 2149

Mindennemű
varrást, fehérneműt is, javítást, harisnyatalpalást, 3 párból kettőt készítek. házhoz is megyek. József kir. herceg ucca 22., kislakás. 89

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Tiszántúli Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca.**

D3 B4 C4 A5 B6 A6
1999
lepi gyilk
D3 C6
A5 B6 A6
A to
dél
vég
mo
M
febr
es
H
Na
dál
öreg
tá
ték
am
ved
röv
kos
Gál
szo
m
re
S
mo
mip
rül
elf
aki
lgy
e
d
r
e
p
v
v
Ké
la
tén
mia
A
tar
rec
rom
tett
kog
H
a
Ba
gad
koc
arr
lott
elő
vol
vadás
Ny
A
K
d
r
é
é
Z
h
Z
A szerkesztésért és kiadásért felelős: THURY LEVENTE. Laptulajdonos: Tiszántúli Független Ujság Vállalat. Nyomta: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca.